

Daltonský plán

Petra Dvořáčková
Michaela Šutová

- *Dalton není metoda, nebo systém.
Dalton znamená vliv.*

Daltonský plán

- ▶ zakladatelkou Helen Parkhurstová
- ▶ Jedná se o alternativní přístup k vyučování soustředěn na vývoj žáka jako individuality – pomocí „řízené sebevýchovy“
- ▶ zásadní je komunikace mezi učitelem a žákem

Základní principy

- ▶ Svoboda a zodpovědnost
- ▶ Samostatnost
- ▶ Spolupráce

Svoboda a zodpovědnost

- ▶ Žák vybírá pořadí i tempo které mu vyhovuje
- ▶ žák si sám volí, který úkol splní dřív a který později
- ▶ Rozhodne se, kolik času danému úkolu věnuje
- ▶ Volí si místo pro práci i pomůcky s kterými bude pracovat
- ▶ Učitel předává část zodpovědnosti žákovi – žák je spoluzodpovědný za konečný výsledek

Samostatnost

- ▶ Děti se učí spoléhat se sami na sebe
- ▶ Možnost samostatné práce ovlivňuje motivaci žáků. (Žáci jsou sami rádi aktivní.)
- ▶ Žáci pracují na vlastní úrovni – učitel má více času pomáhat těm, kteří jeho pomoc potřebují
- ▶ Žáci se musí samy rozhodovat

Spolupráce

- ▶ Spolupráce spočívá v možnosti poradit se, pokud děti nevědí, kde hledat potřebnou informaci.

Rozlišujeme dvě formy skupinové spolupráce:

- 1) Kooperativní skupiny – žáci plní zadaný úkol společně ve dvojici nebo ve skupinkách po třech či čtyřech.
- 2) Pomocné skupiny – žáci plní zadaný úkol samostatně, ale pokud něčemu nerozumí, mohou se zeptat spolužáka.

Charakteristické rysy

- ▶ žáci pracují podle individuálních plánů v odborných učebnách za asistence učitele
- ▶ ruší se tak soustava věkově homogenních tříd a umožňuje se žákovi postoupit v některém kurzu do vyššího/ nižšího stupně
- ▶ žák uzavírá s učitelem smlouvu a dostává program práce na jeden měsíc pro každý předmět zvlášť
- ▶ učivo je dáno učebním plánem a je rozděleno na 10 kontraktů, které mají být během školního roku osvojeny (10 měsíců)
- ▶ žák postupuje vlastním tempem – zkoušení pomocí testů + žák překládá záznamy ze své práce

Charakteristické rysy

- ▶ musí splnit určité pensum
- ▶ některým předmětům se vyučuje společně (HV, TV, VV, ruční práce)
- ▶ na začátku roku se program pro jednotlivé žáky sestaví na základě testem zjištěného nadání a stavu vědomostí každého dítěte
- ▶ Program obsahuje úkoly, který musí žák splnit a návody jak má pracovat
- ▶ Žáci nedostávají domácí úkoly

Pensum

- ▶ Rozděleno na rok, měsíc, týden a den
- ▶ Obsahuje učební obsahy, které by měl žák za určité období zvládnout
- ▶ různé podoby – procvičovací, učební, kreslení, samostatného zpracování tématu
- ▶ vyvěšeno na speciální nástěnce, která může mít řadu grafických podob

Výchovně vzdělávací zásady

- ▶ učivo je rozděleno do měsíců
- ▶ žák si vyhotoví plán své činnosti společně s učitelem
- ▶ každé ráno si žák samostatně volí předměty, kterými chce začít
- ▶ žáci zvládají učivo rozdílně, svým tempem
- ▶ každý den po skončení vyučování probíhají rozhovory s učitelem, kdy žáci probírají pro ně důležité otázky
- ▶ žákovi, který výrazně zaostává, věnuje učitel zvláštní pozornost a doučuje ho
- ▶ žák, který je na rozdíl od ostatních napřed, má možnost zvolit si jiné aktivity

Klady a zápory

- ▶ Variabilita vyučování
- ▶ Výchova ke svobodě
- ▶ Výchova k zodpovědnosti
- ▶ Výchova ke spolupráci
- ▶ Nedostatečné opakování látky
- ▶ Nesystematičnost
- ▶ Přílišné spoléhání na žákovu samostatnost

Seznam daltonských škol u nás

- ▶ ZŠ Brno, Husova 17
- ▶ ZŠ Brno, Chalabalova
- ▶ ZŠ Brno, Křídlovická
- ▶ ZŠ Brno, Mutěnická 3
- ▶ ZŠ Brno, Staňkova 14 – jen na 1. stupni
- ▶ ZŠ Praha 5, Mohylová 1963 – jen v 1.–3. ročníku
- ▶ Gymnásium Slovanské Náměstí. Brno